

Notat – Forslaget om etablering af skolefællesskaber

Sagsnavn: Budget 2025-28

Sagsnummer: 00.01.00-S55-1-23

Forvaltning: Børn og skole sekretariat

Dato: 20-08-2024

Sendes til: Byrådet (som en del af budgetmaterialet 2025-2028)

For at styrke kvaliteten og økonomien i de enkelte skolars specialundervisningstilbud, kan det være hensigtsmæssigt at etablere en model med skolefællesskaber i Randers Kommune. Fællesskaberne kan samtidig bidrage til at styrke det faglige og økonomiske fundament for driften i almenkolen.

Ved at etablere et tættere samarbejde mellem grupper af skoler vil det være muligt at sikre en større faglig og økonomisk robusthed for de enkelte skoler, og det vil være muligt i højere grad at udnytte specialundervisningskapaciteten på tværs af skolerne.

Skolefællesskaberne kan ligeledes styrke den igangværende proces i Spor 2, hvor der arbejdes med at kvalitetsudvikle folkeskolerne i Randers Kommune gennem en målsætning om at styrke deltagelsesmulighederne for flere elever.

Model med skolefællesskaber

I Randers Kommune fordeles ressourcerne til almenkolen ud fra en model, der er baseret på, hvor mange skoleklasser der er behov for at oprette på de 19 kommunale almenkoler. Hver enkelt skole er en selvstændig aftaleenhed med eget skoledistrikt og egen skoleledelse, administration og skolebestyrelse.

I skoleåret 2024/25 er der ved skolestart 7.326 elever i 0. – 9. klasse fordelt på de kommunale skoler. Dette har medført, at der er oprettet i alt 352 skoleklasser.

Som alternativ til de 19 selvstændige skoler vil det være muligt at oprette et mindre antal skolefællesskaber, hvori der indgår i alt 19 undervisningsafdelinger (svarende til hver af de nuværende skoler).

I de enkelte skolefællesskaber vil ledelsen bestå af en overordnet leder af fællesskabet og et antal afdelingsledere, og der vil være en fælles skolebestyrelse med mindst én forældrerepræsentant for hver afdeling.

En model med skolefællesskaber vil medføre, at det frie skolevalg mellem de nuværende 19 skoler bliver erstattet af et frit valg mellem de nye selvstændige enheder, som skolefællesskaberne udgør. Modellen medfører desuden, at det bliver den enkelte leder af et skolefællesskab, der får ansvaret for den interne fordeling af eleverne mellem de lokale undervisningsafdelinger i fællesskabet.

Ved at etablere en model med skolefællesskaber vil det være muligt:

- At sikre en større faglig og økonomisk robusthed i de enkelte skolefællesskaber – og dermed også styrke mulighederne for fortsat kvalitetssikring og -udvikling på skoleområdet.

- At styrke nærhedsprincippet og mulighederne for at opretholde det nuværende antal små lokale undervisningssteder i de dele af kommunen, hvor der er faldende elevtal.
- At reducere det samlede antal skoleklasser i de enkelte skolefællesskaber – og derved opnå en driftsbesparelse – ved at optimere/styre fordelingen af elever på de lokale undervisningsafdelinger.
- At sikre en gradvis optimering af klassefordelingen i forbindelse med elevernes start i nye 0. klasser og 7. klasser – dvs. at allerede oprettede klasser som udgangspunkt ikke ændres.
- At den eksisterende lokalekapacitet bedre kan udnyttes i de dele af kommunen, hvor der er stigende elevtal.
- At opnå en driftsbesparelse ved at reducere antallet af ledere på skoleområdet.
- At opnå en effektiviseringsgevinst ved at samle skolernes administration på færre enheder.
- At sikre en bedre udnyttelse af specialundervisningskapaciteten på tværs af de lokale undervisningsafdelinger i de enkelte fællesskaber.

Det skal bemærkes, at det vil være muligt at udforme en model med skolefællesskaber på flere forskellige måder. Derfor vil der være behov for en nærmere stillingtagen til blandt andet, hvordan de nuværende skoler skal samles i de forskellige fællesskaber og hvordan en optimering af classesammensætningen i fællesskaberne skal foretages.

For at sikre den mest hensigtsmæssige model kræver det, at der gennemføres et analyse- og planlægningsforløb med aktiv inddragelse af bl.a. skolebestyrelser og leder- og medarbejderrepræsentanter.

Samlet økonomisk effekt

Forslaget om etablering af skolefællesskaber er indarbejdet i direktionens forslag til et budget i balance. Forvaltningen har foretaget en række beregninger, der viser, at etableringen af skolefællesskaber kan bidrage til – ved fuld indfasning af modellen – at opnå følgende driftsbesparelse på skoleområdet:

Budgetår	2025	2026	2027	2028
Færre skoleklasser	2.100	7.000	11.900	16.800
Nedlæggelse af lederstillinger	0	4.300	4.300	4.300
Effektivisering af administration	600	1.500	1.500	1.500
Skolebuskørsel	-200	-500	-500	-500
Samlet driftsbesparelse	2.500	12.300	17.200	22.100

(hele 1.000 kr. i 2025 p/l)

Tidsproces

Set i forhold til folkeskoleloven, vil det kræve en meget hurtig og intensiv analyse- og planlægningsproces, hvis grundlaget for en ny model med skolefællesskaber skal have effekt på classesammensætningen allerede fra skoleåret 2025/26. Det skyldes, at byrådet skal træffe beslutning om etablering af de nye skolefællesskaber (og dermed formel lukning af de nuværende selvstændige skoler) inden den 1. marts i det år, hvor ændringen skal finde sted.

Før den endelige politiske beslutning skal forslaget offentliggøres med en indsigelsesfrist på 8 uger og efterfølgende skal der gå yderligere 4 uger, hvis der kommer indsigelser. Dvs. at under forudsætning af, at den politiske behandling i skole- og undervisningsudvalg, økonomiudvalg og byråd undtagelsesvis kan komprimeres til en periode på 2 uger i sidste halvdel af februar, så skal forslaget offentliggøres senest medio november 2024.